

งานวิจัยในชั้นเรียน
การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการส่งงานโดยใช้แบบบันทึก
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569
แผนกวิชาช่างก่อสร้าง

นางสาวแคทรียา ชวฤทธิ์

วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เป็นผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้ประชาชนในชาติเกิดการแข่งขันกันเพื่อสร้างความมั่งคั่งให้กับตนเอง สภาพของสังคมไทยโดยรวมจึงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ความเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมของคนในสังคมตามมา กล่าวคือ การขาดศีลธรรม จริยธรรม ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ เกิดการเอาเปรียบกันของคนในสังคม ส่งผลให้วิถีชีวิตและค่านิยมดั้งเดิมที่ดีงามของคนไทยเริ่มจางหายไปพร้อม ๆ กับการล่มสลายของสถาบันครอบครัว ชุมชน และวัฒนธรรมท้องถิ่น การพัฒนาประเทศไทยให้เจริญจำเป็นต้องพัฒนาคนก่อนเป็นอันดับแรก โดยทำให้คนมีคุณภาพด้วยการปลูกฝัง สร้างเสริมให้มีการศึกษา มีทักษะ มีความรู้ และยังต้องมีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่แสดงถึงความเป็นผู้มีคุณธรรมทางด้านอุปนิสัย และเมื่อบุคคลมีความรับผิดชอบ หากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ก็ย่อมสามารถทำงานนั้นได้สำเร็จ เป็นที่น่าเชื่อถือและนำมาซึ่งความสำเร็จ ของชีวิต และการทำงานในที่สุด ความรับผิดชอบจึงเป็นส่วนประกอบสำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคม ซึ่งหากทุกคนในสังคมรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่าง ๆ อย่างดีแล้ว ก็จะทำให้เกิดความเจริญงอกงามขึ้นในสังคม

กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทางการเรียน ซึ่งผู้เรียนต้องเลือกกำหนดจุดมุ่งหมายกิจกรรมและวิธีการเรียนรู้ได้คิดเอง ปฏิบัติเอง ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งร่วมประเมินผลการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพความต้องการ ความสนใจ และความถนัดแต่ละคน ในลักษณะดังกล่าวนี้จะประสบความสำเร็จไม่ได้เลยถ้าผู้เรียนไม่มีความรับผิดชอบ เพราะผู้เรียนที่ไม่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อผู้อื่นมักเป็นคนไม่ค่อยมั่นใจในตนเอง และสิ่งแวดล้อมรอบข้าง มักคิดอะไรโดยเอาตนเองเป็นศูนย์กลางหรือเป็นที่ตั้ง ไม่ชอบช่วยเหลือหรือแบกภาระ ไม่เคารพสิทธิของผู้อื่น คิดถึงแต่ความต้องการและความสนใจของตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ที่มุ่งการแสวงหาความรู้โดยการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบมีความสำคัญ และจำเป็นต้องปลูกฝังให้กับนักเรียน เพราะความรับผิดชอบเปรียบเสมือนรากฐานสำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และความรับผิดชอบเป็นลักษณะสำคัญของความเป็นพลเมืองดี มีลักษณะที่ช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างราบรื่นและสงบสุข แต่เมื่อผู้เรียนขาดความรับผิดชอบแล้ว พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ก็จะเกิดขึ้น คือ ไม่สนใจการเรียน ละเลยต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการทำงานล่าช้าและไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด ซึ่งผู้เรียนที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนย่อมมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนมากกว่าผู้เรียนที่ขาดความรับผิดชอบด้านการเรียน

กรมสามัญศึกษา (2526 : 66-92) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบด้านการเรียนว่า หมายถึง การศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทนเข้าห้องเรียน และส่งงานตรงตามเวลาที่นัดหมาย เมื่อมีปัญหาไม่เข้าใจบทเรียนก็พยายามศึกษาค้นคว้าซักถามให้เข้าใจ การส่งงานที่ได้รับมอบหมายคือการตรวจสอบได้อย่างหนึ่งว่า ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนนั้นๆหรือไม่ ผู้เรียนที่เข้าใจในบทเรียนก็จะสามารถทำงานมาส่งตามกำหนดได้ตรงตามเวลา แต่หากส่งงานล่าช้าอาจจะมาจากหลายสาเหตุ เช่น ไม่เข้าใจในบทเรียนส่งผลให้ทำงานส่งไม่ได้ หรือไม่สนใจในการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงานมากขึ้น ผู้สอนจึงต้องคอยย้ำเตือนผู้เรียนอยู่อย่างสม่ำเสมอ อีกวิธีหนึ่งนอกจากการกระตุ้นผู้เรียนภายในชั้นเรียนขณะสอนแล้ว โดยใช้แบบบันทึกการส่งงานของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และแจ้งให้ผู้เรียนทราบทุกชั่วโมงที่เข้าเรียน เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในส่งงานให้ตรงเวลามากขึ้น ผู้วิจัยจึงเลือกแบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานในการปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการส่งงานของผู้เรียน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการความรับผิดชอบด้านการส่งงานโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงาน

1.2.2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานของนักศึกษา

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.3.1 ผู้วิจัยได้ทราบถึงพฤติกรรมการความรับผิดชอบด้านการส่งงานของนักศึกษา

1.3.2 นักศึกษามีความรับผิดชอบมากขึ้น และส่งผลให้มีความรับผิดชอบด้านอื่นๆด้วย

1.3.3 ผู้ที่สนใจสามารถนำผลงานวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาความรับผิดชอบของนักศึกษาในกลุ่มอื่นๆต่อไป

1.3.4 แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานสามารถทำให้นักศึกษามีความรับผิดชอบมากขึ้น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ประชากร

นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างก่อสร้าง ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 10 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

1.4.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างก่อสร้าง ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา เขียนแบบประยุกต์ด้วยคอมพิวเตอร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 10 คน

1.4.3 ตัวแปรที่ทำการวิจัย

ตัวแปรต้น	แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานของนักศึกษา
ตัวแปรตาม	พฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการส่งงานของนักศึกษา

1.4.4 ระยะเวลาที่ทำการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569

1.4.5 สถานที่ทำการวิจัย แผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 ความรับผิดชอบในการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนปฏิบัติหน้าที่ในด้านการเรียนด้วยความละเอียดรอบคอบ มีความเพียรพยายาม เอาใจใส่ต่อการเรียน การเข้าห้องเรียนตรงเวลา การส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด และพยายามปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้ดีขึ้น เพื่อให้ประสบความสำเร็จด้านการเรียน

1.5.2 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างก่อสร้าง ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา เขียนแบบประยุกต์ด้วยคอมพิวเตอร์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 10 คน

1.5.3 พฤติกรรมการส่งงาน หมายถึง การส่งงานที่ได้รับมอบหมายให้ตรงเวลาของนักศึกษา

1.5.4 พฤติกรรมความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติภารกิจที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเรียบร้อย และกระทำตามที่ได้ให้คำมั่นสัญญาไว้กับผู้อื่นได้โดยไม่ต้องมีการควบคุม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การปรับปรุงพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการส่งงานโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรม การส่งงาน สำหรับนักศึกษาแผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบ

2.1.1 ความหมายของความรับผิดชอบ

2.1.2 ประเภทของความรับผิดชอบ

2.1.3 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

2.1.4 คุณลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

2.1.5 การปลูกฝังความรับผิดชอบ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเรียน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยในประเทศ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบ

2.1.1 ความหมายของความรับผิดชอบ

แคทเทล (Cattell, 1963 : 145) กล่าวถึงบุคคลที่มีความสามารถในการรับผิดชอบไว้ว่า คือ บุคคลที่รับผิดชอบในหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียร ถือศักดิ์ศรี ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ ลักษณะของคนที่ไม่มีความรับผิดชอบ คือคนที่ถือความสะดวกเป็นเกณฑ์ หลีกเลียงข้อบังคับ

กู๊ด (Good, 1973 : 498 อ้างถึงใน กองศรี เชิญชม, 2547 : 10) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรับผิดชอบเป็นภาระหน้าที่ที่แต่ละคนครองอยู่ ซึ่งบุคคลจะรับไม่ว่าจะเป็นงานทั่วไปที่ได้รับมอบหมายหรืองานในหน้าที่จะต้องทำให้บรรลุความสำเร็จถูกต้อง มีประสิทธิภาพและมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถสอดคล้องกับความมุ่งหมาย ต้องยอมรับทั้งความผิดพลาดและความสำเร็จ สามารถเชื่อถือได้ในเรื่องการปฏิบัติภาระหน้าที่

บราวเนและคอห์น (Browne and Cohn, 1968 : 58 อ้างถึงใน ยาใจ ปะมาคะเต, 2549 : 28) ได้สรุปองค์ประกอบของความรับผิดชอบไว้ว่า เป็นที่ไว้วางใจได้ มีความคิดริเริ่มไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค การทำงานแข่งขันมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะทำให้ดีกว่าเดิมผู้ที่มีความสามารถ ผู้มีความรับผิดชอบต้องเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานให้ลุล่วงไปตามเป้าหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริต และตรงต่อเวลา

สุจินตรา วีระยุทธศิลป์ (2540 : 47) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกด้วยความตั้งใจที่จะปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ของตนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ด้วยความเพียรพยายาม และยอมรับผลแห่งการกระทำของตนด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลร้าย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

พิชัย ไชยสงคราม (2542 : 17-18 อ้างถึงใน ทศพล บุญธรรม, 2547 : 24) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือเป็นหน้าที่ประจำของแต่ละบุคคลเมื่อได้รับมอบหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการปฏิบัติงาน และหน้าที่โดยเฉพาะ ซึ่งได้รับมอบหมายให้ดีที่สุดตามความสามารถของตน

สุนันท์ พรหมประกอบ (2546 : 9-10) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตนไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลเสีย ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับกฎจริยธรรมสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนด มีความเพียรพยายามในการเรียน และการปฏิบัติงานไม่เพิกเฉยต่อสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และหลักเกณฑ์ของสังคมโดยไม่ต้องมีการบังคับควบคุมอย่างเข้มงวดจากผู้อื่น

พรทิพย์ ศิระวงษ์ (อ้างถึงใน อรรถนารถ บุญเกิด, 2546 : 16) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความสามารถในการกระทำ หรือตัดสินใจในการเรียนโดยไม่จำเป็นต้องมีการควบคุม ได้แก่ การช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย การทำแบบฝึกหัดหรืองานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ การตรงต่อเวลานัดหมาย การปฏิบัติตามคำพูดที่ตกลงกันไว้ ตรงกับหนังสือหรืออุปกรณ์ที่นำมาใช้ การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และการทำการบ้านส่งครบทันเวลาที่กำหนด

เรณู แดงไทย (2546 : 29) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ต่างๆเพื่อให้บรรลุในสิ่งที่ต้องการด้วยการเอาใจใส่ รอบคอบ และกล้ายอมรับในผลของการกระทำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพ

รัชนิ สังข์สุวรรณ (2547 : 16) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่การงานด้วยความเอาใจใส่ ไม่ต้องมีใครบังคับ ใช้ความสามารถเต็มที่ ขยันหมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรค มีความละเอียด ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยงจนกว่างานจะสำเร็จ พยายามปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น พัฒนาประสิทธิภาพงาน รู้จักวางแผนงาน ปฏิบัติงานอย่างมีจุดมุ่งหมายด้วยความระมัดระวัง เพื่อป้องกันความบกพร่องเสื่อมเสียในงานที่ได้รับมอบหมาย รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี

วเรีพร บำรุงผล (2548 : 13) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความสำนึกในการกระทำควบคุมพฤติกรรม รวมทั้งแสดงออกถึงการรู้จักหน้าที่ของตน และมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วง ยอมรับผลการกระทำของตนทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย พร้อมทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น จากการศึกษาความหมายของความรับผิดชอบ สรุปได้ว่าความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ เพื่อให้บรรลุในสิ่งที่ต้องการด้วยความเอาใจใส่ตั้งใจที่จะปฏิบัติในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ มีความซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา กล้ายอมรับในผลของการกระทำของตน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพ

2.1.2 ประเภทของความรับผิดชอบ กรมสามัญศึกษา (2526 : 68-92) จำแนกความรับผิดชอบได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) ความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหมาย ด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน เข้าห้องเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่ได้นัดหมาย เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียนก็พยายามศึกษาค้นคว้าซักถามอาจารย์ให้เข้าใจ เมื่อทำแบบฝึกหัดฝึกก็ยอมรับว่าทำผิด แล้วพยายามแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องด้วยตนเองอยู่เสมอ มีผลการเรียนผ่านในทุกวิชาทุกภาคเรียน

2) ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา รักษาผลประโยชน์ เกียรติยศ ชื่อเสียงของสถานศึกษา ช่วยกันรักษาความสะอาดของสถานศึกษา ไม่ขีดเขียนโต๊ะเรียน ผังห้องเรียน ห้องน้ำ แต่งเครื่องแบบนักเรียนเรียบร้อย ไม่ทะเลาะวิวาทกับนักเรียนโรงเรียนอื่น คอยตักเตือนเพื่อนนักเรียนที่จะหลงผิด อันจะทำให้โรงเรียนเสียชื่อเสียง เมื่อโรงเรียนต้องการความร่วมมือหรือความช่วยเหลือก็เต็มใจให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนตามความสนใจและความสามารถของตน เพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน เช่น เป็นนักกีฬา นักแต่งคำขวัญเรียงความและอื่นๆ

3) ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนมีความตั้งใจ ช่วยเหลืองานต่างๆภายในบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกันตามความสามารถของตน และรู้จักแสดงความคิดเห็น และปฏิบัติตนเพื่อความสุข และชื่อเสียงของครอบครัว ช่วยแก้ปัญหาการที่สมาชิกในครอบครัวไม่เข้าใจกัน เมื่อมีปัญหาที่ปรึกษาและให้พ่อแม่ทราบปัญหาของตนทุกเรื่อง ช่วยครอบครัวประหยัดไฟฟ้า น้ำอาหาร สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน

4) ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของชุมชนและสังคม บำเพ็ญประโยชน์และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนอย่างเต็มความสามารถ ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยต่อสังคม ให้ความรู้ ความสนุกเพลิดเพลินแก่ประชาชนตามความสามารถของตน ช่วยคิดและแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม เช่น ความสกปรก การรักษาสาธารณสุข สมบัติ และการรับบริการจากสถานบริการต่างๆของรัฐ

2.1.3 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

อนุวัติ คุณแก้ว (2538 : 52) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นลักษณะหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้หน้าที่หรืองานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบประสบความสำเร็จและเสร็จตามเวลาที่กำหนด ซึ่งมีผลทำให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ดังนั้นหลักสูตรในปัจจุบันจึงกำหนดให้มีการปลูกฝังและพัฒนาให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ

พิจิตรา พงษ์จินดา (2525 : 146-147 อ้างถึงใน กองศรี เชิญชม, 2547 : 12) กล่าวถึงผลดีของความรับผิดชอบ ดังนี้

1. คนที่มีความรับผิดชอบย่อมทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายได้ทันเวลา คนที่มีความรับผิดชอบย่อมเป็นที่นับถือได้รับการยกย่องสรรเสริญและเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

2. ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้คนปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎ จริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับจากผู้อื่น

3. ไม่ทำให้ผู้อื่นเป็นต้นเหตุของความเสื่อมและเสียหายแก่ส่วนรวม

4. ทำให้เกิดความก้าวหน้า สงบสุข เรียบร้อยแก่สังคม

ผลเสียของผู้ขาดความรับผิดชอบ ดังนี้

1. คนที่ขาดความรับผิดชอบย่อมไม่ได้รับความไว้วางใจในงานสำคัญใดๆ และมักได้รับคำตำหนิในการทำงาน

2. คนที่ขาดความรับผิดชอบจะไม่มี ความมั่นใจในตนเอง ต้องพึ่งผู้อื่นในการทากิจกรรมต่างๆ ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่สามารถแก้ปัญหาได้

3. คนที่ขาดความรับผิดชอบมักจะทำงานไม่เสร็จทันเวลา

4. คนที่ขาดความรับผิดชอบมักจะไม่นำเสนอความจริง

รัชนิ สังข์สุวรรณ (2547 : 19) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญของความเป็นพลเมืองที่สำคัญ และการที่จะช่วยให้สังคมมีระเบียบและสงบสุขบุคคลต้องมีความรับผิดชอบ มีความสม่ำเสมอ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความพยายามที่จะพึ่งตนเอง รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองก็ย่อมทำให้เกิดสันติ ตลอดจนประสบความสำเร็จในสังคมนั้น จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบมีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้การทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมาย ทันตามเวลาที่กำหนด จึงทำให้บุคคลอื่นๆ มีความเชื่อมั่น ไว้วางใจในการทำงานใดๆก็ตาม

2.1.4 คุณลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

บราวเนและคอห์น (Browne and Cohn, 1968 : 58) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบไว้ว่า เป็นผู้ที่มีไหวพริบ มีความคิดริเริ่ม มีความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ทำงานแข่งขัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะทำงานดีขึ้นกว่าเดิม สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริต และตรงต่อเวลา

แซนฟอร์ด (Sanford, 1970 : 65) อธิบายลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบว่าสามารถปฏิบัติหน้าที่การทำงาน หน้าที่ทางสังคม หน้าที่อันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อบิดามารดา ญาติพี่น้อง บุคคลทั่วไป และต่อประเทศชาติอย่างดีที่สุดเต็มความสามารถ

แคทเทล (Cattell, 1905 : 49 อ้างถึงใน รัชนิ สังข์สุวรรณ, 2547 : 19) ได้กล่าวว่าลักษณะของผู้รับผิดชอบ คือตรงต่อเวลาพยายามทำงานให้สำเร็จ ติดตามผลงานเสมอ ยอมรับความผิดพลาด รักษาชื่อเสียงของตน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ รักษาความประพฤติ ตั้งใจทำงาน พิถีพิถัน ชอบความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความอดทนอดกลั้น ไม่ชอบความโลเล พยายามทำงานให้ดี มีการวางแผนการทำงาน รู้จักตั้งจุดหมายในการทำงาน

สุทธิพงศ์ บุญผดุง (2541 : 7) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบไว้ 4 ลักษณะ ได้แก่ 1. มีวินัยในตนเอง

2. มีความกระตือรือร้น

3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

4. มีความขยันหมั่นเพียร อดทน อดกลั้น

นภดล ภาณุวิเชียร (2540 : 70-71 อ้างถึงใน สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภาลัย, 2547 : 14-15) กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมหลักที่แสดงถึงความรับผิดชอบว่าประกอบด้วยพฤติกรรมหลัก 5 ประการ คือ

1. ตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ ประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ คือ

1.1 รู้รู้ต่อสิ่งที่กระทำ

1.2 ยอมรับว่าหน้าที่เป็นสิ่งที่ตนต้องทำ

1.3 รู้สึกชอบต่อการกระทำหน้าที่

1.4 รู้สึกว่าหน้าที่ของตนเป็นสิ่งสำคัญ

2. ทำหน้าที่ด้วยความเต็มใจโดยไม่ต้องมีการบังคับ มีพฤติกรรมดังนี้ คือ

- 2.1 สมครใจทำหน้าที่
- 2.2 ควบคุมตนเองได้
3. ทำหน้าที่ด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ พฤติกรรมส่วนนี้มีพฤติกรรมเสริม คือ
 - 3.1 วางแผนในการทำหน้าที่ของตน
 - 3.2 มีระเบียบวินัย
 - 3.3 มีความซื่อสัตย์
 - 3.4 มีความละเอียดรอบคอบ
 - 3.5 มีสติ
4. ทำหน้าที่อย่างต่อเนื่องจนงานเสร็จ พฤติกรรมส่วนนี้มีพฤติกรรมเสริม คือ
 - 4.1 มีความอดทน
 - 4.2 มีความเพียร
 - 4.3 มีการเตรียมการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
 - 4.4 มีมนุษยสัมพันธ์
 - 4.5 รักษาสุขภาพให้แข็งแรง
5. ยอมรับผลการกระทำของตน ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้
 - 5.1 ติดตามผลการกระทำของตน
 - 5.2 มีเหตุผล
 - 5.3 ปรับปรุงการกระทำของตน

อังคณา ธีรศิลาเวทย์ (2548 : 16) คุณลักษณะของความรับผิดชอบมีลักษณะ ดังนี้

1. เอาใจใส่การงานและการเรียน
2. มีความ پاکเพียร
3. ใช้ความสามารถของตนเต็มที่
4. กล้าเผชิญความจริง และยอมรับผลของการกระทำของตน
5. รู้จักหน้าที่ และกระทำหน้าที่อย่างดี
6. รักษาสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น
7. ติดตามผลงานที่ได้กระทำไป
8. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
9. ไม่ปัดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น
10. ยอมรับผลของการกระทำ

กระทรวงศึกษาธิการ (2523 : 146 อ้างถึงใน ยาใจ ปะมาคะเต, 2549 : 28) ได้กล่าวถึงขอบข่ายพฤติกรรมผู้ที่มีความรับผิดชอบว่ามีลักษณะดังนี้

1. เอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลของงานนั้น ๆ
2. ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัว
3. เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์และวินัยในตนเอง
4. มีอารมณ์หนักแน่นเมื่อเผชิญกับอุปสรรค
5. รู้จักหน้าที่และการกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี

6. มีความเพียรพยายาม
7. มีความละเอียดรอบคอบ
8. ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่
9. ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งตนเองและสังคม
10. ตรงต่อเวลา

11. ยอมรับผลของการกระทำ จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่จะทำให้สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะมีความเอาใจใส่ในการทำงานและการเรียน มีความขยันหมั่นเพียร รู้สีกว่าหน้าที่ของตนเป็นสิ่งสำคัญ มีการวางแผนการทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น และยอมรับผลของการกระทำของตน

2.1.5 การปลูกฝังความรับผิดชอบ

ไซด์แมน (Sideman, 1960 อ้างถึงใน สุนันท์ พรหมประกอบ, 2547 : 15) ได้สรุปความเห็นเกี่ยวกับการฝึกความรับผิดชอบไว้ดังนี้

1. การฝึกความรับผิดชอบควรเริ่มตั้งแต่เด็กอายุน้อย
2. เด็กทุกคนควรได้มีโอกาสรับการฝึกให้มีความรับผิดชอบ
3. การฝึกและการจัดประสบการณ์ความรับผิดชอบนั้นควรกระทำให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล
4. ควรให้เด็กได้รับทราบว่ามีผู้ใหญ่หวังอะไรจากตัวเขา
5. ในการฝึกผู้ใหญ่ต้องรู้จักยืดหยุ่นไม่เร่งรัดเด็กจนเกินไป
6. เด็กต้องการได้รับความไว้วางใจ เพื่อสามารถเรียนรู้ว่าส่วนใดอยู่ในความรับผิดชอบของเขา
7. ทศนคติและพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบของผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการด้านความรับผิดชอบของเด็ก

เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1967 : 224 อ้างถึงใน กมลวิทย์ วันวิชัย, 2545 : 17) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกอบรมตั้งแต่วัยเด็ก คุณลักษณะนี้จะพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ จากเด็กไปสู่วัยรุ่น และจากวัยรุ่นจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ ในระยะแรกของชีวิตเด็กยังช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ต้องอาศัยผู้อื่นตลอดเวลา แต่เมื่อโตขึ้นจะมีความสามารถด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น และช่วยเหลือตัวเองได้มากขึ้นทีละน้อย จะค่อยๆ เรียนรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบทั้งตนเองและต่อผู้อื่น การพัฒนาความรับผิดชอบให้กับเด็กควรจะเริ่มอย่างค่อยเป็นค่อยไป เริ่มด้วยการให้ทำงานที่ง่ายก่อน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง

ประดินันท์ อุปรมัย (2530 : 217-218 อ้างถึงใน สุนันท์ พรหมประกอบ, 2546 : 17-18) กล่าวว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบให้กับเด็กนั้นพ่อแม่ควรมีหลักสำคัญที่พึงปฏิบัติ 7 ประการ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย เพื่อจะได้มีแนวทางในความสามารถที่จะรับผิดชอบของเด็กได้ และคอยสังเกตว่าเด็กพยายามที่จะหาอะไรด้วยตัวของเขาเองหรือพยายามที่จะช่วยพ่อแม่เมื่อใด เพื่อจะได้เริ่มต้นสนับสนุน และแนะแนวทางให้เขาทำในสิ่งนั้น ๆ ได้ทันที
2. การสอนให้เด็กเกิดความรับผิดชอบได้ดีที่สุดคือ ช่วงเวลาที่เด็กแสดงให้เห็นว่าเต็มใจ และพร้อมที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเองเป็นครั้งแรก แม้เด็กจะยังทำไม่ได้ดีในครั้งแรกๆ แต่การได้มีโอกาสฝึก

ทำบ่อย ๆ จะทำได้ดีขึ้นและทากลายเป็นกิจนิสัย ซึ่งทำให้เกิดความรับผิดชอบที่จะทำต่อไปโดยถือเป็นภารกิจที่พึงกระทำ

3. พยายามที่จะรู้ด้วยการสังเกตอยู่เสมอๆ ว่าเมื่อใดเด็กพร้อมที่จะมีความรับผิดชอบมากขึ้น เพื่อจะได้ปล่อยให้ผู้รู้จักที่จะรับผิดชอบต่อสิ่งนั้นๆ เพิ่มขึ้น

4. ฝึกความรับผิดชอบไปพร้อม ๆ กับการฝึกให้เด็กมีความเคารพเชื่อฟังพ่อแม่เพราะการเคารพเชื่อฟังพ่อแม่จะเป็นพื้นฐานในการสร้างวินัยให้กับเด็ก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กมีความรับผิดชอบ

5. สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการร่วมมือกันในการทำงาน มีการให้อภัย มีการใช้เหตุผลและพยายามให้เด็กรู้ว่าพ่อแม่ไว้วางใจตัวเด็ก เพื่อให้ได้พัฒนาความรับผิดชอบควบคู่ไปกับการเชื่อมั่นในตนเอง

6. ควรยอมรับในความผิดที่ตนทำ และไม่ลังเลที่จะกล่าวคำขอโทษ เพื่อเด็กจะได้รู้สึกว่าการทำผิดพลาดเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ และแก้ไขได้

7. พ่อแม่ต้องกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก เนื่องจากการเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการปลูกฝังความรับผิดชอบให้กับเด็กในการปลูกฝังความรับผิดชอบ จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว

สรุปได้ว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน ให้เด็กได้มีโอกาสฝึกทำบ่อยๆจนกลายเป็นกิจนิสัย เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและมีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เด็กมีความรับผิดชอบ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเรียน

2.2.1 ความหมายของความรับผิดชอบในการเรียน

ดิคคินสัน (Dickinson, 1987 : 9-10) กล่าวว่า ความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนสามารถตัดสินใจในกระบวนการเรียนของตนเองได้ เช่น การตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ การเลือกและการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียน การแบ่งเวลาการเรียน การประเมินผลการเรียน การเลือกทากิจกรรม การเลือกพบบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการตัดสินใจในพฤติกรรมดังกล่าวเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้

การดี ศรีทอง (2543 : 18) กล่าวว่า ความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียน นักศึกษาเล่าเรียนจนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความตั้งใจมุ่งมั่นบากบั่นขยันพากเพียรเรียนรู้
2. มีการตรงต่อเวลา รู้หน้าที่และทำหน้าที่จนสุดความสามารถ
3. มีอารมณ์มั่นคง หนักแน่นในการเรียนรู้
4. มีวินัยในตนเองและเคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ
5. มีความละเอียดรอบคอบในการกระทำและการคิด
6. มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

คณิงนิจ พุ่มพวง (2546 : 14) กล่าวว่า ความรับผิดชอบในการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา ช่วยกันรักษาความสะอาดของสถานศึกษา ไม่ขีดเขียนผนังห้องเรียน ห้องน้ำ แต่งเครื่องแบบนักเรียนเรียบร้อย ไม่ทะเลาะวิวาทกับนักเรียนโรงเรียนอื่น คอย

ตกเดือนเพื่อนนักเรียนที่จะหลงผิด อันทำให้โรงเรียนเสียชื่อเสียง เมื่อโรงเรียนต้องการความร่วมมือหรือความช่วยเหลือก็เต็มใจให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนตามความสนใจและความสามารถของตนเพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน เช่น เป็นนักกีฬา นักแต่งคำขวัญ เรียงความและอื่นๆ

ทวี ทิวาพัฒน์ (2547 : 13) กล่าวว่า ความรับผิดชอบในการเรียนมีความสำคัญต่อเด็ก และเยาวชนในวัยเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะเด็กและเยาวชนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนนั้น ต้องนำมาซึ่งความก้าวหน้าประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน การมีชื่อเสียง เกียรติยศของวงศ์ตระกูล แต่ถ้าเมื่อใดขาดความรับผิดชอบ ก็ย่อมขาดความก้าวหน้าในชีวิตการงานนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงและวงศ์ตระกูลได้

อังคณา ธิรศิลาเวทย์ (2548 : 12) กล่าวว่า ความรับผิดชอบในการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน เข้าห้องเรียนและส่งงานตรงตามเวลาที่ได้รับมอบหมาย เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียนก็พยายามศึกษาค้นคว้าซักถามเพื่อนหรือครูอาจารย์ให้เข้าใจ เมื่อทำแบบฝึกหัดผิดก็พยายามแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องด้วยตนเองเสมอ

จุรีรัตน์ นันทยทวิกุล (2538 : 5 อ้างถึงใน ยาใจ ปะมาคะเต, 2549 : 27) กล่าวว่า ความรับผิดชอบในการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายด้วยความขยันหมั่นเพียรอดทน เข้าห้องเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมาย ตรงตามเวลา เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียนก็พยายามศึกษาค้นคว้า ซักถามอาจารย์ให้เข้าใจ เมื่อทำแบบฝึกหัดผิดก็ยอมรับว่าผิด แล้วพยายามแก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้อง จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบในการเรียน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ในการเรียนด้วยความตั้งใจและเอาใจใส่ การเข้าห้องเรียนสม่ำเสมอตรงต่อเวลา รู้หน้าที่และทำหน้าที่จนสุดความสามารถ ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด และปรึกษาครูเมื่อมีปัญหา หรือไม่เข้าใจบทเรียนก็พยายามศึกษาค้นคว้า เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ แก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนและปรับปรุงการเรียนให้ดีขึ้น เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการเรียน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยในประเทศ

สำเนียง ศิลป์ประกอบ (2540 : 84) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบในการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยบทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กมลวัฒน์ วันวิชัย (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผลการเรียน การอบรมเลี้ยงดู การปฏิบัติตนของบิดามารดาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม เพื่อนและสื่อมวลชน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย

โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ปัจจัยทั้ง 4 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความรับผิดชอบด้านการเรียน ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 38.60

สุวารินทร์ โรจน์ขจรนภาลัย (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสารสาสน์พิทยา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสารสาสน์พิทยา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งเสริมการเรียนรู้จากผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ซึ่งทั้ง 4 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสารสาสน์พิทยา กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 20.04

ทวี ทิวาพัฒน์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยทางครอบครัวที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเสลภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความรับผิดชอบต่อการเรียนเมื่อจำแนกตามปัจจัยทางครอบครัวที่มีลักษณะครอบครัวบิดามารดาแยกทางกัน ระดับการศึกษาของบิดามารดาระดับอุดมศึกษา อาชีพของบิดา มารดารับราชการ รัฐวิสาหกิจ โดยรวมและรายได้อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนที่มีลักษณะครอบครัวบุคคลที่อบรมเลี้ยงดูหรือผู้ปกครองและจำนวนบุตรในครอบครัวแตกต่างกันมีความรับผิดชอบต่อการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีความรับผิดชอบต่อการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัชณี สังข์สุวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการทำงานของข้าราชการสำนักบริหารงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2546 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการทำงานของข้าราชการ สำนักบริหารงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ปัจจัย เรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด ไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ทัศนคติต่อการทำงาน สัมพันธภาพระหว่างข้าราชการกับผู้บังคับบัญชา สัมพันธภาพระหว่างข้าราชการกับผู้ใต้บังคับบัญชา อายุ สัมพันธภาพระหว่างข้าราชการกับสมาชิกในครอบครัว และลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน ปัจจัยทั้ง 6 นี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความรับผิดชอบในการทำงานของข้าราชการสำนักบริหารงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้ร้อยละ 48.50

สุนันท์ พรหมประกอบ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางสังคมของนักศึกษาอาชีวศึกษาต่อความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมของนักศึกษาอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ผลการเรียนรู้ การอบรมเลี้ยงดู การปฏิบัติตนของบิดามารดาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม เพื่อน และสื่อมวลชน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อ

สังคมของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ เพศ การอบรมเลี้ยงดู การปฏิบัติตนของ บิดามารดาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม ครูอาจารย์ เพื่อน ศาสนา และสื่อมวลชน

อังคณา ถิรศิลาเวทย์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาจิตลักษณะและปัจจัยทางสังคมที่สัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีวินัยในตนเอง ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความมีวินัยในตนเอง ความอดทน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

มาริสา วรตรุจิวงศ์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนห้วยวัง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนห้วยวัง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจาก องค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาลำดับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว และบุคลิกภาพ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 นี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนความรับผิดชอบในการเรียน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนห้วยวัง เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 77.50

วิรวรรณ อามระดิษ (2522 : 26 อ้างถึงใน พระอดิศัย ยางอิสาร, 2551 : 39) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานคร ในเรื่องความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ การประหยัด การออมทรัพย์ และการเคารพผู้อาวุโส พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุชุมาภรณ์ เอี่ยมสาอังก (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อครอบครัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสนับสนุนทางวิชาการของโรงเรียน ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการส่งเสริมการเรียนรู้

ของผู้ปกครอง ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ความเชื่อมั่นในตนเอง และการสนับสนุนทางวิชาการของโรงเรียน ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สิรินทิพย์ สมคิด (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่น้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และนิสัยทางการเรียน ซึ่งทั้ง 5 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความรับผิดชอบในการเรียนได้ร้อยละ 49.5

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการปรับปรุงพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการส่งงานโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงาน สำหรับนักศึกษาแผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการส่งงานโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานของนักศึกษาแผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การสร้างเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาเอกสารในงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการส่งงาน
2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย
4. ดำเนินการเรียนการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยโดยการบันทึกการส่งงานที่ได้มอบหมายให้นักศึกษา
5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย
6. สรุปผลการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างก่อสร้าง ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 10 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างก่อสร้าง ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา เขียนแบบประยุกต์ด้วยคอมพิวเตอร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 10 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ

แบบบันทึกการส่งงานของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างก่อสร้าง ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา เขียนแบบประยุกต์ด้วยคอมพิวเตอร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 10 คน

ตัวอย่างแบบบันทึกการส่งงาน

ที่	ชื่อ	นามสกุล	วัน/เดือน/ปี	การส่งงาน		คุณภาพของงาน	สาเหตุที่ส่งช้า
				ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							

คุณภาพของงาน จะแบ่งออกเป็น

- A หมายถึง ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกต้องดีมาก
- B หมายถึง ทำงานเรียบร้อย ถูกต้องดี
- C หมายถึง ทำงานเรียบร้อย ถูกบ้าง ผิดบ้าง
- D หมายถึง ทำงานไม่เรียบร้อย ไม่ถูกต้อง

แบบวัดความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แบบบันทึกการส่งงานของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างก่อสร้าง ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา เขียนแบบประยุกต์ด้วยคอมพิวเตอร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 10 คน

จากแบบสอบถามนักศึกษา แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลไว้ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 162-163)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย

ในการสร้างเครื่องมืองานวิจัยในการใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยมีหลักและแนวคิดในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในงานวิจัย
2. สร้างแบบบันทึกการส่งงานของทุกสัปดาห์ แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้สุ่มแบบเจาะจงไว้ โดยจะมีการบันทึกพฤติกรรมถึงสาเหตุของผู้ที่ส่งงานช้ากว่ากำหนด
3. สร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แบบบันทึกการส่งงาน
4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้สุ่มแบบเจาะจงไว้
5. นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยร้อยละในส่วนของแบบบันทึกการส่งงาน และนำผลที่ได้จากแบบวัดความพึงพอใจไปวิเคราะห์หาความพึงพอใจ
6. นำค่าเฉลี่ยร้อยละมาเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาที่ส่งงานตรงเวลาและนักศึกษาที่ส่งงานไม่ตรงเวลา

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลการส่งงานของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงแผนกวิชาช่างก่อสร้าง ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา เขียนแบบประยุกต์ด้วยคอมพิวเตอร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569

ด้วยการใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- ค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentge)

2. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แบบบันทึกการส่งงานด้วยการใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

- ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$S = \frac{\sqrt{N\sum X^2 - \sum X^2}}{N(N-1)}$$

S	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	=	คะแนนแต่ละตัว
N	=	จำนวนผู้กรอกแบบประเมิน
Σ	=	ผลรวม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการสงงาน โดยใช้แบบ
บันทึกพฤติกรรมการสงงาน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา
เขียนแบบประยุกต์ด้วยคอมพิวเตอร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 10 คน

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาพฤติกรรมการส่งงานของนักศึกษาแผนกวิชาช่างก่อสร้าง

วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาแผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิค
เชียงราย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาพฤติกรรมกรรมการส่งงานของนักศึกษาแผนกวิชาช่างก่อสร้าง

วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย

ตารางที่ 1 แสดงผลร้อยละการส่งงานของนักศึกษาแผนกวิชาช่างก่อสร้าง

วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย (เป็นรายบุคคล)

[illegible]

จากตารางที่ 1 พฤติกรรมการส่งงานของนักศึกษาแผนกวิชาช่างก่อสร้าง ในวิชาการ
พื้นฐานงานสำรวจ เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่าโดยภาพรวม นักศึกษาที่ส่งงานตรงเวลาคิดเป็น
ร้อยละ 96.67 และนักศึกษาที่ส่งงานไม่ตรงเวลาคิดเป็นร้อยละ 3.27

ตารางที่ 3 แสดงร้อยละของคุณภาพงานของนักศึกษาแผนกวิชาช่างก่อสร้าง
วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย (เป็นรายบุคคล)

ลำดับ	คุณภาพของงาน (14 สัปดาห์) (%)			
	A	B	C	D
1	63.40	35.70	-	-
2	71.40	28.60	-	-
3	57.10	28.60	14.30	-
4	50.00	50.00	-	-
5	50.00	28.60	21.40	-
6	42.90	57.10	-	-
7	78.60	21.40	-	-
8	57.10	35.70	7.10	-
9	42.90	42.90	14.30	-
10	50.00	35.70	14.30	-

จากตารางที่ 2 พฤติกรรมการส่งงานของนักศึกษาแผนกวิชาช่างก่อสร้าง ในวิชาพื้นฐาน
งานสำรวจ เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่าโดยภาพรวม นักศึกษาที่ส่งงานที่มีคุณภาพของงานอยู่
ในระดับ A (ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกต้อง ดีมาก) คิดเป็นร้อยละ 51.10 นักศึกษาที่ส่งงาน
ที่มีคุณภาพของงานอยู่ในระดับ B (ทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกต้องดี) คิดเป็นร้อยละ 40.50 นักศึกษา
ที่ส่งงานที่มีคุณภาพของงานอยู่ในระดับ C (ทำงานเรียบร้อย ถูกบ้าง ผิดบ้าง) คิดเป็นร้อยละ 8.40
และนักศึกษาที่ส่งงานที่มีคุณภาพของงานอยู่ในระดับ D (ทำงานไม่เรียบร้อย ไม่ถูกต้อง) ไม่มี
ปรากฏ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงาน

แผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงาน

หัวข้อ	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1.แบบบันทึกการส่งงานช่วยให้นักศึกษามีความกระตือรือร้น	4.77	0.95	มากที่สุด
2.แบบบันทึกการส่งงานช่วยให้นักศึกษามีวินัยในการทำงาน	4.38	0.88	มากที่สุด
3.ช่วยให้นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนด	4.30	0.87	มาก
4.ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ	4.34	0.87	มาก
5.แบบบันทึกการส่งงานช่วยให้นักศึกษาพยายามทำงานให้เสร็จตามกำหนด	4.38	0.88	มาก
6.แบบบันทึกการส่งงานช่วยให้นักศึกษาตั้งใจทำงานที่ตนได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด	4.62	0.92	มากที่สุด
7.นักศึกษามีการตรวจความเรียบร้อยของงานก่อนส่ง	4.60	0.92	มากที่สุด
8.ช่วยให้นักศึกษาตั้งใจเรียนในชั่วโมงเรียน	4.55	0.91	มากที่สุด
9.แบบบันทึกการส่งงานช่วยให้นักศึกษาเอาใจใส่ต่อการเรียน	4.45	0.89	มาก
10.แบบบันทึกการส่งงานช่วยให้นักศึกษาไม่ย่อท้อเรียน	4.49	0.90	มาก
11.นักศึกษาตั้งใจฟังเนื้อหาในบทเรียน	4.49	0.91	มาก
12.นักศึกษาส่งงานที่ได้รับมอบหมายทุกครั้ง	4.53	0.91	มากที่สุด
13.นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองอย่างเต็มความสามารถ	4.53	0.95	มากที่สุด
14.นักศึกษาพยายามแก้ไขปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	4.77	0.90	มากที่สุด
15.นักศึกษามีโอกาสซักถามครูในสิ่งที่ไม่เข้าใจ	4.51	0.90	มากที่สุด
รวม	4.52	0.90	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แบบบันทึกการส่งงาน โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานช่วยให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นและ

นักศึกษาได้พยายามแก้ไขปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.77 และแบบบันทึกการส่งงานช่วยให้นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จตามกำหนดมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 4.30

จากการประเมินและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมความรับผิดชอบด้านการส่งงาน โดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานของนักศึกษา โดยมีการกำหนดกฎ กติกาให้กับนักศึกษาตั้งแต่สัปดาห์แรกที่เริ่มการเรียนการสอน โดยให้มีการส่งงานที่ได้รับมอบหมายภายในสัปดาห์นั้นๆ โดยผู้วิจัยมีการนำแบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานจะแจ้งให้นักศึกษาทราบทุกครั้ง จากผลการวิจัยพบว่า ร้อยละของนักศึกษาที่ส่งงานตรงเวลามากกว่านักศึกษาที่ส่งงานไม่ตรงเวลา และจากการบันทึกพฤติกรรมการส่งงานของนักศึกษพบสาเหตุของนักศึกษาที่ส่งงานไม่ตรงเวลา มีสาเหตุแตกต่างกันไป เช่น จากการขาดเรียน ลากิจ/ป่วย หรือไม่เข้าใจเนื้อหาในชั่วโมงเรียน จึงทำให้นักศึกษาส่งงานไม่ตรงเวลา อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยนักศึกษที่ส่งงานไม่ตรงเวลามีน้อยกว่านักศึกษาที่ส่งงานตรงเวลา ดังนั้นแบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานสามารถช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาส่งงานได้ตรงตามเวลากำหนด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ การศึกษาพฤติกรรมการความรับผิดชอบด้านการส่งงานโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงาน สำหรับนักศึกษาแผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ” เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการความรับผิดชอบด้านการส่งงานโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงาน และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างก่อสร้าง ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา เขียนแบบประยุกต์ด้วยคอมพิวเตอร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 จำนวน 10 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานและแบบวัดความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้แบบบันทึกการส่งงาน สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.พฤติกรรมการส่งงานโดยใช้แบบบันทึกการส่งงาน นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการส่งงานตรงเวลา โดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 96.67 และนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการส่งงานไม่ตรงเวลา คิดเป็นร้อยละ 3.27 ส่วนคุณภาพงานของนักศึกษาโดยภาพรวมพบว่า นักศึกษาที่ส่งงานที่มีคุณภาพของงานอยู่ในระดับ A คิดเป็นร้อยละ 51.10 นักศึกษาที่ส่งงานที่มีคุณภาพของงานอยู่ในระดับ B คิดเป็นร้อยละ 40.50 นักศึกษาที่ส่งงานที่มีคุณภาพของงานอยู่ในระดับ C คิดเป็นร้อยละ 8.40 และนักศึกษาที่ส่งงานที่มีคุณภาพของงานอยู่ในระดับ D ไม่มีปรากฏ

2.ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.52

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการความรับผิดชอบด้านการส่งงานโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1.พฤติกรรมการส่งงานโดยใช้แบบบันทึกการส่งงาน นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการส่งงานตรงเวลา โดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 96.67 และคุณภาพของงานที่นักศึกษาส่งงานอยู่ในระดับ A โดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 51.10 ซึ่งมีร้อยละที่มาก ทำให้กล่าวได้ว่านักศึกษาโดยส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบ สอดคล้องกับ กรมสามัญศึกษา (2526 : 68-92) กล่าวว่า วิชา ความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหมาย ด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน เข้าห้องเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่ได้นัดหมาย เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจ บทเรียนก็พยายามศึกษาค้นคว้าซักถามอาจารย์ให้เข้าใจ เมื่อหาแบบฝึกหัดฝึกก็ยอมรับว่าทำผิด แล้ว

พยายามแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องด้วยตนเองอยู่เสมอ มีผลการเรียนผ่านในทุกวิชาทุกภาคเรียน เมื่อ นักศึกษามีความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียนแล้ว ย่อมส่งไปถึงการรับผิดชอบต่อสถานศึกษา ครอบครัว และสังคมต่อไป ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเป็นคนที่มีความรับผิดชอบและจะเป็นกำลังหลักที่สำคัญของ สังคม ซึ่ง รัชนิ สังข์สุวรรณ (2547 : 19) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญของความเป็น พลเมืองที่สำคัญ และการที่จะช่วยให้สังคมมีระเบียบและสงบสุขบุคคลต้องมีความรับผิดชอบ มีความ สม่ำเสมอ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความพยายามที่จะพึ่งตนเอง รู้จักบทบาทหน้าที่ของ ตนเองก็ย่อมทำให้เกิดสันติ ตลอดจนประสบความสำเร็จในสังคมนั้น จากการศึกษาเอกสารดังกล่าว สรุปได้ ว่า ความรับผิดชอบมีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้การทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมาย ทันตามเวลา ที่กำหนด จึงทำให้บุคคลอื่นมีความเชื่อมั่น ไว้วางใจในการทำงานใดๆก็ตาม และการที่จะทำให้นักศึกษา มีความรับผิดชอบได้นั้น อาจต้องใช้ตัวช่วยเพื่อช่วยกระตุ้นให้นักศึกษามีความรับผิดชอบมากขึ้น และควร ปลุกฝังความรับผิดชอบตั้งแต่เด็กเพื่อให้คุณลักษณะที่ดีนี้พัฒนาขึ้นไปเรื่อยๆ จนได้พลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่ง สอดคล้องกับเฮอร์ล็อก (Hurlock, 1967 : 224 อ้างถึงใน กมลวรินทร์ วันวิชัย, 2545 : 17) กล่าวว่า ความ รับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกอบรมตั้งแต่วัยเด็ก คุณลักษณะนี้จะพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ จากเด็กไปสู่วัยรุ่น และจากวัยรุ่นจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ ในระยะแรกของชีวิตเด็กยังช่วยตัวเองไม่ได้ ต้องอาศัยผู้อื่น ตลอดเวลา แต่เมื่อโตขึ้นจะมีความสามารถด้านต่างๆเพิ่มขึ้น และช่วยตัวเองได้มากขึ้นทีละน้อย จะค่อยๆ เรียนรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบทั้งตนเองและต่อผู้อื่น การพัฒนาความรับผิดชอบให้กับเด็กควรจะเริ่มอย่าง ค่อยเป็นค่อยไป เริ่มด้วยการให้ทำงานที่ง่ายก่อน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีประสบการณ์ในการ ทำงานด้วยตนเอง

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด โดยมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบบันทึกการส่งงานในด้านการช่วยให้นักศึกษามีความ กระตือรือร้นมากขึ้น และช่วยให้นักศึกษาได้พยายามแก้ไขปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ เนื่องจาก ผู้วิจัยได้มีการให้ระดับของคุณภาพงานที่นักศึกษาส่ง และได้แจ้งให้นักศึกษาทราบทุกครั้ง จึงทำให้นักศึกษาพยายามแก้ไขให้ได้ระดับคุณภาพที่ดีขึ้นกว่าเดิม นั้นหมายถึงแบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงานทำ ให้เกิดแรงจูงใจในการส่งงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสิรินทิพย์ สมคิด (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมศรีพิทยาคม จังหวัด นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วง ชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมศรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช มี 5 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผล มากที่สุดไปหาปัจจัยที่น้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และนิสัยทางการเรียน ซึ่งทั้ง 5 ปัจจัยนี้ สามารถ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความรับผิดชอบในการเรียนได้ร้อยละ 49.5 นักศึกษาล้วนต่างก็ ต้องการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นการส่งงานจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สรุปได้ว่า การศึกษาพฤติกรรมการรับผิดชอบด้านการส่งงานโดยใช้แบบบันทึกการส่งงาน พบว่า แบบบันทึกการส่งงานสามารถช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาส่งงานได้ตรงเวลา มีความกระตือรือร้นใน การทำงานมากขึ้นเพื่อให้ส่งงานได้ตรงเวลา ทำให้นักศึกษาขาดเรียนน้อยลง ทำให้นักศึกษามีความ รับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในการเรียนการสอนจะนำเงื่อนไขต่างๆ มาใช้เพียง

อย่างเดียวไม่ได้ ผู้สอนต้องเตรียมพร้อมในการสอนตลอดเวลาเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษาเข้าใจ เมื่อนักศึกษาเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนแล้ว ก็จะสามารถทำงานส่งได้ตามเวลาที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการรับผิดชอบด้านการส่งงานโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอข้อคิดเห็น ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการพัฒนาตามความต้องการของผู้เรียนเพื่อเป็นการตอบสนองการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยการใช้การสอบถามผู้เรียนก่อนเรียนเสมอ

2. ครูผู้สอนควรปรับตัวเข้ากับผู้เรียนโดยสร้างความเข้าใจและปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลง ของผู้เรียนตามยุคสมัย ซึ่งผู้สอนต้องอาศัยการปรับตัวเข้าหาผู้เรียนเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพทางการเรียนมากขึ้น

3. ครูผู้สอนควรสรรหากิจกรรมก่อนเรียนทุกครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายก่อนเข้า-บทเรียน

4. ควรมีการแลกเปลี่ยนเทคนิคการเรียนการสอนระหว่างโรงเรียนเพื่อให้ระบบการศึกษาและครูผู้สอนมีพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาการเรียนรู้ที่เสมอภาคกัน

5. ครูผู้สอนในวิชาอื่น ๆ ควรมีการสำรวจถึงเจตคติของนักเรียนที่มีต่อพฤติกรรมในการส่งงานของนักเรียน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนเป็นรายบุคคล

6. ในการสอน ครูผู้สอนต้องเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัยในขณะที่ทำการเรียนการสอนให้มากที่สุด เพราะเป็นวิชาคำนวณ

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษา

1. ควรมีการศึกษาและส่งเสริมเจตคติในการส่งงาน โดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมการส่งงาน ในรายวิชาอื่นๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2. ควรทำการศึกษานวัตกรรมใหม่ที่สามารถนำมาประกอบกับวิชาการประมาณราคาก่อสร้าง เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. ควรมีการเสริมแรง ยกย่องชมเชย และให้กำลังใจกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ในขณะที่ทำการเรียนการสอนและการส่งงานของนักศึกษาทุกครั้ง

บรรณานุกรม

- กมลวัฒน์ วันวิชัย. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยสาขาคีตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กองศรี เชิญชม. (2547). ผลการใช้โปรแกรมการเตือนตนเองและโปรแกรมการชี้แนะด้วยวาจาที่มีต่อการปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณิงนิจ พุ่มพวง. (2546). การใช้กิจกรรมกลุ่มพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทวี ทิพาพัฒน์. (2547). ปัจจัยทางครอบครัวที่มีต่อความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อเภอเสลภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทศพล บุญธรรม. (2547). ภาวะความเครียดจากการทำงานของครูระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. สุวีริยาสาส์น.
- พิชัย ไชยสงคราม. 2542. ความเป็นครู. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี
- ภารดี ศรีทอง. (2543). ผลของการใช้โปรแกรมฝึกกิจกรรมเชิงจิตวิทยาเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยาใจ ปะมาคะเต. (2549). ผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค จิกซอว์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- รัชณี สังข์สุวรรณ. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการทำงานของข้าราชการสำนัก บริหารส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เรจินา จันท์เพ็ญ. (2548). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์สำหรับ เด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เรณู แต่งไทย. (2546). ผลการสอนโดยใช้กระบวนการของค่านิยมให้กระจ่างที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ การเรียนวิชาสังคมศึกษา และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- วະริพร บารุงผล. (2548). **ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมสามัญศึกษา. (2526). **ชุดการเรียนรู้การสอนปลูกฝังการสร้างค่านิยม พื้นฐานเรื่องความรับผิดชอบ**. กรุงเทพฯ.
- สาเนียง ศิลป์ประกอบ. (2540). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบในการเรียน และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิรินทิพย์ สมคิด. (2551). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุจินตรา วีระยุทธศิลป์. (2540). **การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความรับผิดชอบ ในการเรียน ภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการ โคลซและการสอนตามคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2541). **การสร้างแบบทดสอบวัดลักษณะความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรง ความไม่เที่ยงตรง และความเชื่อมั่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนันท์ พรหมประกอบ. (2546). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ของนักศึกษาอาชีวศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาคอร์บครู และสังคม) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- สุวารินทร์ ไรจน์ขจรนภาลย์. (2547). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสารสาสน์พิทยา กรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนวัดี คุณแก้ว. (2538). **การวัดผลและการพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (การทดสอบและการวัดผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรรถนารถ บุญเกิด. (2546). **การเสริมแรงในการพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น ป.2 โรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว**. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา และการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อังคณา ถิรศิลาเวทย์. (2548). **จิตลักษณะและปัจจัยทางสังคมที่สัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อ การเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสถานงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Browne, C.G., and Thomas S. Chon. (1968). **The Study of Leadership**. The Interstate Printer and Publishers. Inc., Illinois.

Cattell, Raymond B. (1963). **Manual for Jr-Sr. High School Personality Questionnaire "HSP" Form A.** Illinois : The Institute for Personality and Ability Testing.

Dickinson, Leslie. (1987). **Self-Instruction in Language Learning.** New York : Cambridge University Press.

Sanford, F.H., et al. Psychology : Scientific. (1970). **Study of Man California :** California Wadsworth Publishing Company. Inc.